

PAULA ROMANESCU

... Și i s-a spus
femeie

(I)

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

CUPRINS

O carte „marca Paula Romanescu”	5
Femeia –poveste românească între poveștile lumii	7
Cel dintâi Concurs de Frumusețe (decizie contestabilă).....	14
Păpușa – Cuminte-nsoțitoare a copilului din noi	23
Doamna sonetului – Frumoasa Cordieră	28
Isadora Duncan sau mersul ca zbor	36
Messalina – împărăteasa iubeață	54
Apriga Agripina – mama lui (de) Nero!.....	64
Francesca da Rimini în infernul iubirii	73
Berthe Morisot – Gioconda pariziană cu buchetul de violete	79
Îmbătrânesc tablourile, Doamne! Unde-or mai fi zăpezile <i>d’antan</i> ?.....	88
Mândra Sultana – chipul vieții Jianului Iancu	92
Prea târziu, Mărite Domn! Și totuși, Katharina... ..	100
<i>La Cousine de Varsovie</i> – Popescuța noastră din Paris.....	107
Solange d’Herbez de la Tour între Micul Paris și Orașul-Lumină	116
Ocrotitoarea Parisului este o româncă. Arta nu minte.....	122

Florica din Aiud – Lady Florence Baker	131
Lizica Codreanu – Colombina-Pierrot în lumina lui Brâncuși	136
Cu adevărat mare Ecaterina aceea!.....	141
Diane de Poitiers – zeiță peste inima unui rege	150
Clara Schumann sau chipul iubirii răsfânt în ape de muzici	161
George Sand – monstru fermecător cu inimă ospitalieră.....	169
Peggy cea înamorată de artă.....	179
Juliette Drouet – logodnică de-a pururi, soție niciodată.....	186
Camille Claudel: <i>Rodin, attention, danger!</i>	195
Ioana D'Arc – Ciocârlia de pe cerul Franței.....	207
A ars pe rug de patimi dulci poeta.....	216
Madelaine Béjart – aripă neobosită a zborurilor lui Molière	229
Armande Béjart sau cruzimea ingenuiei inocente.....	240
Femei și muze, voi, femei! (I).....	251
Femei și muze, voi, femei!... (II)	259
Iașul și Magda Ursache – fin seismograf românesc socio-cultural	266
O Evă corectă politic.....	275

Femeia – poveste românească între poveștile lumii

Poeții lumii s-au întrecut s-o definească, gânditorii n-au rămas nici ei prea îndelung pe gânduri și au încercat s-o explice, însă fără să reușească pe de-a-ntregul, sculptorii nu s-au mai mulțumit cu lutul din care va fi fost zămislită întâia făptură omenească de El, marele Creator, căutându-i alcătuirea ascunsă în miezul pietrei, al lemnului, al lavei solidificate de după marile erupții vulcanice, în metal, în gheață; muzicienii i-au făcut straie de armonii, ochii copilului au identificat-o cu seninul cerului, cu siguranța, blândețea și căldura surâsului, a graiului, a brațelor ocrotitoare a ceea ce avea să afle la vremea cunoașterii cuvântului ca fiind cel mai frumos nume: *Mama*.

Legende și miturile omenirii sunt încărcate de prezența ei. În cartea lui F. W. Bain, *The Digit of the Moon*, va fi găsit și Jawaharlal Nehru (1889-1964) una din cele mai frumoase definiții care va fi existând în literatura lumilor despre ea, femeia, inserând-o în volumul de scrieri *Descoperirea Indiei*:

„La început, când Tvaștri (Creatorul Divin) a hotărât să creeze femeia, a băgat de seamă că întrebuițase toate materialele pentru crearea bărbatului și că nu-i mai rămăseseră alte materiale consistente. După ce s-a gândit El ce s-a gândit, a procedat astfel: a luat rotunjimea lunii și sinuozitățile plantelor agățătoare, tenacitatea cârceilor volburii și tremurul firelor de iarbă, mlădierea trestiei și farmecul florii, ușurătața frunzei și forma trompei elefantului, privirea blândă a căprioarei și coeziunea roiului de albine, scânteierea jucăușă a razelor de soare, lacrima norilor și nestatornicia vântului,

timiditatea iepurelui și înfumurarea păunului, moliciunea pieptului de papagal și duritatea diamantului, dulceața mierii și cruzimea tigrului, căldura focului și răceala gheții, țipătul agasant al gaiței și gânguritul porumbelului, nestatornicia cocorului și fidelitatea raței sălbatice și, amestecând totul, a creat femeia și i-a dăruit-o bărbatului.”

Se presupune că acesta, făcut chiar după chipul și asemănarea Creatorului suprem, se plictisea de moarte în Paradisul în care fusese menit să viețuiască de-a pururi și – că-și va fi spus în gând cam ce avea să consemneze în vers –, mult mai târziu, poetul acela de la Mărțișor: „Mi-e silă de toate, de rău și de bine/ Mi-e foame și sete de tine”, același poet care avea să dea noțiunii de femeie cea mai răvășitoare alcătuire de vers în limba română:

*Femeie răspândită-n mine
ca o mireasmă-ntr-o pădure,
Scrisă-n visare ca o slovă,
Înfiptă-n trupul meu – secure,
Tu ce mi-ai preschimbat cărarea
Și mi-ai făcut-o val de mare
De-mi duce bolta-nsingurată
Dintr-o vâltoare-ntr-o vâltoare
Și țărmiile-mi cresc în jur cât noaptea
Pe cât talazul mi se-ntinde
Și ai lăsat să rătăcească
Undele mele suferinde
Unde ți-s mâinile să-ntoarcă
Din aer căile luminii?
Unde ți-s degetele tale
Să-mi caute-n cunună spinii
Și șoldul tău culcat în iarbă
Pe care plantele-l cuprind
Și-ascultă-n sânul tău suspinul
Iubirii, cucerit murind?
Tu te-ai pierdut din drumul lumii
Ca o săgeată fără țintă*

Și frumusețea ta făcută

Pare-a fi fost ca să mă mintă (...).

Pe pământul oamenilor, cu fiecare cădere bărbații tot simt dor de paradis, iar femeia rămâne simbol și ideal de frumusețe, grație, tandrețe, de dragul căreia... *enfer ou ciel, qu'importe!*

Cum s-o prinzi în cuvinte? – s-au întrebat poeții, întrecându-se în „definirea” ei cu fiecare nouă generație, convinși că, în sfârșit, i-au găsit miezul de taină, dar nefăcând decât să adauge la vechea „broderie” nou înveliș de consistența straielor împăratului din poveste. Cum să-i descătușezi din piatră trupul de *lemn moale, lemn sfânt*, se vor fi zbuțuit sculptorii?

Cum să alegi culorile cele mai potrivite spre a-i zugrăvi chipul, se vor fi frământat pictorii, atenți la aripile fluturilor, la petalele florilor, la sidefiul perlelor, la verdele înmuguririlor, la frunzișul întomnărilor, la paloarea lunii, la scânteierea boabelor de rouă pe firul ierbii din poieni, la jarul soarelui în asfințit?

Noi știm, își vor fi spus compozitorii, numai că, pe portativul lor de semne, lumea de armonii abia de a schițat ba o *Julieta*, ba o *Melisanda*, ba o *Madama Butterfly*, ba o *Tosca*, ba o *La Traviata*, ba o *Mimi*, ba o *Ileana Cosânzeana* – oricum, mult prea puțin cât să definești *femeia!* E adevărat că ar mai fi și o *Carmen*, și o *Manon*, ca să nu mai vorbim de *Rița* cea cu ochii sprințari, de *Smaranda* de peste Sabar, de *Zaraza* cu-al său inventar complet de comori anatomice sau, de *Marița* sprâncenată, de *Măria* neichii, *Mărie*...

Parcă-parcă, poeții s-au apropiat cel mai mult de sensul cuvântului *femeie*. Să-i lăsăm așadar să ni-l dezlege. Unul dintre aceștia, aruncat de bezmeticia istoriei dincolo de fruntăriile țării-mamă, dar care și-a păstrat nealterată limba dorului ca pentru închinare la Luceafăr, spunea:

*Pe mine mă iubeau toate femeile –
și Ioana, și Ana, și Maria, și Alexandra...
Precum Meșterul Manole*

*am vrut să fac și eu o catedrală
care să dureze veșnic.*

*Atunci le-am chemat la mine pe toate:
și pe Ioana, și pe Ana, și pe Maria, și pe Alexandra;
Care dintre ele va ajunge prima,
pe aceea o voi zidi!
Dar dintre toate femeile care mă iubesc,
n-a venit decât una:
— M-ai chemat, fiule?*

La rându-mi, am căutat sensul vorbei cu care se confundă iubirea care nu cere decât să se dăruiască fără să aștepte nimic în schimb:

*Te-a numit Floare Albastră, un Luceafăr.
Tu erai mireasmă cu alcătuiți de rai
Și cânt – ecou luminii în cuvânt.
Ți s-a mai spus când Eva, când Dalila
Ai fost pricina războiului troian – Elena,
Pe treapta cea mai joasă, Magdalena,
Pe friza tainei, Mona Liza,
Între regine Cleopatra din vatra Nilului slăvit
Și pentru neamul urgisit al lumilor
Ai fost Fecioara cea Născătoare de Mesia –
ai fost Maria.*

*Ți s-a spus balsam și blestem,
Altar de liniști, pacea serii,
Miezul fierbinte din poem,
Aroma pâinii, gustul mierii
Dar ești cu mult mai mult de-atât:
Ești vieții veșnic început,
Paznic de far, țărniță fără vamă,
Sensul vorbei acasă – Mamă.*

Undeva, la margine de București, există „o coastă cu izvoare” unde „liniștea e-mprejmuită cu aștri”, o livadă în care cireșii înfloresc într-o nedezmințită cuminenție la vremea când sevele prind să urce din adânc de rădăcini ca și cum

dorul întreg al pământului de-a fi mai lângă cer ar năvăli ca un chiot de lumină în mireasma corolelor fragile de pe ramuri. Acolo și-a durat meșterul de cuvinte potrivite cântec de taină dulce, ca limba românească să uite să mai moară. Casa lui albește prin pomi din depărtare – „cuib fermecat ca de cori albaștri”. Și cum locul acela trebuia să poarte și un nume, i s-a spus: *Mărțișor*. Precum micului semn roș-alb de fir împletit cu care se vestește la români venirea primăverii.

Obicei străvechi, mărțișorul amintește de Baba Dochia, torcătoarea de lână care-și păzea oile într-un martie întâi prin codrii „vecinici” ai Daciei și, terminându-și caierul, a răsucit două fire cât să facă un șnuruleț pentru o părăluță găurită găsită în potecă. Și-a spus că acel semn de noroc trebuie păstrat. În a sa *Condica limbii rumânești*, scrisă între 1810-1820, Iordache Golescu menționează:

„Mărțișorul este și luna martie, dar și o ață împletită cu fir alb și roșu ce-l leagă la gâtul, la mâinile copiilor în luna martie, spre pază, spre depărtarea dă orice boală, dă dăocheat, dă fermecat.”

Bogdan Petriceicu Hasdeu și N. Densușianu adună o bogăție de informații cu ajutorul unor chestionare folclorice întocmite spre sfârșitul veacului al XIX-lea, între care și cele referitoare la mărțișor. Acesta consta dintr-o monedă găurită, de argint, mai rar de aur, sau de aramă, dintr-o cruciuliță sau alte obiecte-bijuterie manufacturate, legate cu o „zgărdiță” din fire roșii și albe sau din trei fire: roșu, alb, albastru ori cu un fir împletit cu o șuviță de păr de pe capul celui care urma să primească darul. Cei care făceau cadou copiilor mărțișorul erau de regulă părinții. Fetele și nevestele și-l făceau singure. Acesta se punea la gât sau, pentru băieți, la mână, din zorii zilei de întâi martie, înainte de răsăritul soarelui. Care era beneficiul adus de mărțișor purtătorului? Fiecăruia după dorința sa cea mai adâncă: tânăra fată – să rămână frumoasă și, pentru ochii alesului, doar ea să fie „cea mai”; copiii – să rămână „frumoși, curați și sănătoși ca argintul, albi și rumeni ca florile”.

Tot mărtișorul era menit a-i feri pe toți membrii familiei de boli și de deochi, dar să le și aducă deopotrivă belșug în casă (nimic despre belșugul de minte!), pomii să lege roadă iar ei să fie fericiți, sănătoși și frumoși, cât să-l priceapă și pe Arghezi cu zisa lui:

*Am fructe-n livadă
lăsate să cadă
din pomi, din belșug
(...)
Nici vechea prisacă
nu-mi este săracă
și am în cămară
și miere amară
pe lângă bucate.
Mi-e silă de toate
de rău și de bine
mi-e foame și sete de tine.*

Purtatul mărtișorului se făcea până la Florii, la Paște, la sărbătorirea Celor 40 de Mucenici, la Armindenii (1 mai) sau, mai simplu, până la înflorirea pomilor. Atunci, mărtișorul se pune pe un pom înflorit, pe o tufă de trandafiri sălbatici, de unde se credea că vine rândunica să-l ia și să-l negocieze mai apoi, ea știe cum și unde, spre a-l preschimba în hăinuțe noi pentru marea sărbătoare a Învierii, pe un fir de apă de izvor, spre a tălmăci tinerelor fete, prin graba sau ne-graba curgerii, cât de repede va sosi mult așteptatul mire; cei mai în vârstă îl puneau la icoană, ca și cum ar fi îngânat: „Eram copil, o, Doamne, sub cerul Tău, înaltul.-/ La fel și-acum, doar învelișul altul.”

Nu știu dacă vreo rândunică va fi luat mărtișorul copilului care am fost în primăvara aceea, când fratele meu mai mare, Mircea, primise din partea mamei primul său costum la împlinirea vârstei de 18 ani. Era din stofă de lână fină, culoarea oului de rață, cu vestă la două rânduri de nasturi, cravată asortată, batistuță ca un nufăr abia deschis în buzunarul de la piept. Mama îl privea topită de drag, temătoare să

nu-l deoache, că tare era frumușel păcătosul! Numai eu, „aia mică“, nu aveam nou decât un maieuț, o vestuță verde praz tricotată de mama și o fustiță ajustată dintr-o stofă întoarsă pe dos care fusese rochia rămasă mică de la sora mea mai mare, Lucia. Trebuie să fi arătat din cale afară de tristă, dacă fratele meu, dragul nenea, fără să spună un cuvânt, m-a luat de mână și m-a dus în podul casei cu foișor, unde aveam noi biblioteca de vacanță și atelierul lui de meșterit bastoane cu măciulie de corn și alte bazaconii artizanale. Aici a avut loc minunea pe care rândunica nu reușise s-o împlinească pentru mine. Din pantalonii nou-nouți, piesă forte a costumului celui abia ieșit din adolescență, nenea mi-a croit o fustă cu bretele încrucișate, măsurată cu exactitate, mai ceva decât la marile case de modă ale Parisului, pe care, sub îndrumarea lui, am cusut-o chiar cu degetele mele despre care nici nu știam cât sunt de pricepute. La finalul operațiunii, fratele meu avea costum la patru ace, model original, cu pantaloni scurți, până la rotula genunchiului (de sacou, vestă, cravată, batistă, nu ne-am atins!); eu aveam fustă nouă, îmbretelată. Paștele n-avea decât să vină! N-am prea înțeles noi de ce mama, văzându-ne, și-a dus mâna la gură de parcă ar fi vrut să alunge o vedenie de neînțeles. Toată truda ei, toate economiile făcute pentru ca feciorul cel mare să aibă primul costum de haine la vremea majoratului, totul se dusese pe apa sâmbetei. Dar cine și cum să spună bucuria copilului care primise cel mai frumos dar, din alt dar sfințit de iubirea de mamă, pentru Sărbătoarea Luminii pogorâtă peste lume în noaptea Sfintei Învieri!

De Mărțișor, cu fiecare primăvară, având în dreptul inimii firul alb-roșu împletit, imaginând o fundă ca două aripi de fluture diafan, chiar fără bănuțul de argint de altădată, dar cu toate dorurile de împlinire într-o sănătate și frumusețe nealterate, redevenim trunchi și ram nou spre a croi, prin ceea ce suntem, nouă cărare sevelor într-o înmugurire, înflorire, înfructare.

N-om fi chiar noi și mugur, și floare, și fruct, când iarna albelor absențe uită să mai doară de dragul firișorului de sânge viu care ne leagă-n somn cu veșnicia?

Adina Romanescu:
Cele Trei Grații

Cel dintâi Concurs de Frumusețe (ecizie contestabilă)

Legende! O, ce minciuni frumoase pline de adevăr! Ia să umblăm puțin la povestea cea veche care spune cum că o zeiță supărată din pricini de simplă invidie omenească, pusă pe șotii, pre numele său *Eris* (Discordia) – cum îi spuneau romanii învingători care au avut mai mereu câte ceva de învățat de la grecii învinși, și, pentru care *concordia* călduță era semn de mare plictis –, a avut năstrușnica idee de a arunca un măr de aur în Olimpul suratelor zeițe, direcționând vag darul către o „andrisantă” neclar precizată: *Pentru Cea mai Frumoasă*. Cică era răzbunarea ei că nu fusese invitată la nu-ș’ ce tăiere de moț a unei progeneruri din protipendada zeiască.

S-a pornit de aici o întreagă tevatură care nici până în zilele noastre nu dă semne că și-ar fi aflat rezolvare. Tot mărul buclucaș va fi stârnit se pare ceva discordie și în Paradis de când cu „izgonirea” aceea.

Eris avea acum de ce să se felicite. Mișcarea ei s-a dovedit genială.

Hera, *Athena* și *Afrodita* s-au și aruncat să-și revendice trofeul, considerând fiecare-n parte, după câtă minte aveau, că dintre toate, *ei* i se cuvine mărul, ca fiind *cea mai cu moț*.

Argumentele:

Hera îi era jumătate *Zeului zeilor*.

Adică să nu-și fi ales acesta pe cea mai îndreptățită (prin nuri ei!) să-i stea alături?

I s-ar fi putut obiecta soaței – *prima doamnă* din nomenclatorul zeiesc – faptul că Zeus nu prea mai avea ochi pentru farmecele ei, ba chiar că își pierduse și capul, cu bruma de minte cu tot, după o ciurdă de muritoare, în urma nașterii din chiar zeiasca lui tărtăcuță a Athenei – zeița înțelepciunii.

Este de presupus că mai marelui peste zei nu-i mai rămăseseră decât niscaiva fărâme de minte, ceea ce-l apropia grozav de necuvântătoare până la a-l identifica întru totul cu acestea ori de câte ori vreo olimpiană sau simplă muritoare îi cădea cu tronc.

Și-apoi Hera trebuie să fi fost un pic cam prea coaptă ori, altfel spus, tânără de prea multă vreme..., că mai trecuse și prin niște nașteri nu tocmai ușoare care vor fi lăsat ceva urme pe chipul și pe trupul său olimpian. Să nu uităm că-l născuse pe *Ares* – zeul războiului –, dar și pe *Hefaistos* – meșterul fierar rămas diform după o corecție aplicată de zeiescul lui tată mamei sale... Furios, Zeus l-a aruncat pur și simplu pe *Hefaistos* din Olimp mai la vale, până sub munții vulcanici unde acesta avea să deschidă un atelier de arme cât pentru toate războaiele lumii celei legendare, desigur!

Cum să înțelegem graba cu care aleșii dedulciți la democrație și libertate ai lumii noastre au decis *in corpore* s-orupă cu greșelile trecutului, și cum acesta-nseamnă cel mai adesea nevasta..., au purces la a-și alege câte o zeiță trufanda nou-nouță în stare măcar să ronțăie cu grație niscaiva diamante?

De la alcătuirea fizică a lui *Hefaistos* se va fi inspirat poate și Victor Hugo când l-a creat pe Quasimodo, clopotarul de la Notre-Dame.

Între roadele însemnate cu viață puțină sau cu neomoarte, *Hera* i-a mai dăruit lui *Zeus* și două fătuțe pricepute în ocupații domestice: *Hebe*, un fel de serveuză-picoliță pe la ospețele zeiești, ce umplea cupele cu nectar mesenilor la masă, și era, se presupune, frumușică foc, astfel ca să nu li se pară consumatorilor nectarul amar și, ferească Zeus!, să li se oprească-n gât, și o alta, *Ilithye*, – un fel de moașă comunală.

Hera trebuie să fi fost și întăciunată foarte, altfel cum se explică gelozia cumplită cu care urmărea escapadele amoroase ale descreieratului *Zeus*, răzbunându-se și ea cum putea pe biete... victime colaterale?

Că *Zeus* s-o fi preschimbat în bou, în lebădoi, în ploaie, mai treacă-meargă, dar ca să se strecoare în patul moale al virtuozesei *Alcmena* luând chipul iubitorului ei soț – *Amphitryon*, și purtându-se sub acoperișul familial al acestuia ca un adevărat stăpân al casei, asta chiar întrecea orice neobrăzare. Bașca faptul că legile ospitalității erau drastic încălcate. Atenție, domnilor amfitrioni, la cine vă intră în casă! Cine știe ce zeu bezmetic stă la pândă să v-o zăpăcească pe *Alcmena* din dotare, pentru care bărbații seamănă, ca două picături de apă chioară, chiar cu voi!

Din vizita lui *Zeus* la *Alcmena Amphitryonului* s-a fost născut *Hercule*, uriașul acela numai mușchi pe care munca nu-l speria deloc. E drept că avea și minte. Să ne gândim doar la soluția găsită de el pentru curățirea grajdurilor lui *Augias*. Cum luptele erau pentru el adevărate jocuri din care nu lipsea stilul elegant și *fair-play*-ul, grecii s-au gândit să organizeze celebrele *Jocuri Olimpice* de care știm și noi, jocuri în care câștigătorii erau venerați ca niște zei și omagiați de mulțimile de spectatori, împodobindu-li-se fruntea cu frunze de laur verde, nu ca astăzi când li se atârnă de gât medalii de nobile carate sau câte o tinicheluță, bașca o hârtie numită diplomă și o altă hârtie numită cec.

Să nu uităm că odată și în Carpații noștri s-a ivit o ze-iță cu numele de *Nadia* care, prin geniul său olimpic a blocat sofisticatele mașinării de calcul la Jocurile Olimpice de la Montreal în anul 1974 făcând ca pentru câteva clipe întreaga Planetă Albastră să-și oprească răsuflarea, concentrată să calculeze suma tuturor notelor de Zece primite de minunata româncuță.

Dar să revenim la *Zeus*. Ce spuneți de deghizarea lui în *ploaie de aur* când a fost vorba s-o învăluie pe *Danae din Argos*! Nici n-ai zice că o astfel de idee ar fi putut încolți în mintea lui puțină! Din *învăluirea* aceea, *Danae* avea să-l „dezvăluie” pe *Perseu* – cel cu meduza decapitată, temă care avea

să inspire de-a lungul timpului pe atâția mari artiști. Între aceștia, un loc aparte are Camille Claudel, geniala sculptoriță dintr-un regat al lutului și al marmurei, dominat de Auguste Rodin... Că în lucrarea acesteia *Perseu cu capul Meduzei*, capul are trăsăturile chipului artistei-sculptor, este pentru că simțindu-se răvășită, bolnavă, trădată de „El”, zeul ei de lut nedepins cu zborul, ea ar fi vrut poate să le dea de înțeles celor din familia sa că n-ar fi fost cazul s-o interneze la ospiciul de nebuni, cum au făcut (!), fiindcă viața ei este deja un infern, o condamnare la moarte cu sentința executată deja... Dar că familia „a uitat-o” răstimp de 30 de ani în infernul ospiciului, că trupul ei muritor a fost aruncat după moarte în groapa comună, n-ar cam fi trebuit să-l acopere de blam în vecii vecilor pe „Micul Paul”, fratele ei mult iubit, marele poet Paul Claudel?!

Tema *Perseu și capul Meduzei* se regăsește și la Benvenuto Cellini (sec. al XVI-lea), și la Bernini (secolul al XVII-lea). Când treceți prin Florența sau prin Roma, căutați lucrările acestora! Dacă Bernini este reprezentat în chip de Perseu, învingătorul, în veacul al douăzecilea de început, Camille Claudel împrumută chipul său personajului cu care se identifică – *Meduza* decapitată.

Altă deghizare pe care o adoptă *Zeus*, mai aproape de natura sa, este... în taur – metamorfoză-stratagemă prin care el se apropie de *Europa lui Minos*, o răpește și, din pândalnicilor împreunare se naște *Minotaurul*, monstru pentru care arhitectul *Dedal*, ajutat de fiul lui, *Icar*, avea să construiască celebrul *Labirint*...

Restul se știe din altă poveste...

De dor de libertate, *Icar*, cu aripi de ceară, s-a apropiat prea mult de soare, aripile i s-au topit și...

Dar dorul de zbor, cu sau fără aripi, i-a rămas chemare omului muritor mai ales atunci când pe pământ el nu și mai află drum propriu iar mersul pe apă nu-i inspiră nici siguranță, nici credință...

S-a mai metamorfozat *Zeus* și în lebădoi care, fără cânt, a... încântat-o pe *Leda*, soția lui *Tindar*, până a determinat-o să-i facă două ouă din care au ieșit (cine le-o fi clocit?